

Publications Odonata Belgium (since Nov. 2005)

Compilation April 2016

Geert De Knijf

Adriaens, D., Adriaens, T., De Knijf, G., Hendrickx, F., Maes, D., Van Landuyt, W., Vermeersch, G. & Louette, G. 2013. Soorten en biotopen in Oost-Vlaanderen: prioriteit en symboolwaarde voor het natuurbeleid. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2013 (1040772). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

Adriaens, T. 2010. Zaterdag 26 juni: Vloethemveld te Zedelgem. Excursieverslag. Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 4 (2): 17-18.

Adriaens, T. 2012. Driehoeksmossels op libellenlarven: vervelende meelifters of een bedreiging voor onder- en bovenwater voedselwebben? Libellennieuwsbrief 6 (1): 2-4.

Adriaens, T. 2012. Schemerlibel (*Boyeria irene*) rukt op. Libellennieuwsbrief 6 (1): 5-6.

Adriaens, T. 2012. Verslag van de excursie naar de Zwinbosjes in Knokke-Heist, of beter gezegd natuurontwikkeling in de Zwinduinen, van 3 juli 2011. Libellennieuwsbrief 6 (1): 14-15.

Adriaens, T., Vercruyse, W. & Feys, S. 2011. Uitzonderlijk libellenvoorjaar 2011. Libellennieuwsbrief 5 (2): 4-7.

Aletsee, M. 2010. Classification of dystrophic ponds by means of the TWINSPAN algorithm for an ecological characterisation of the Odonata habitats in the Hohe Venn / Hautes Fagnes (Germany / Belgium). Brachytron 12: 50-59.

Anselin, A. 2006. Het atlasproject: achtergrond, organisatie en gegevensverzameling. In: De Knijf, G., Anselin, A., Goffart, P. & Tailly, M. (eds). De libellen (Odonata) van België: verspreiding - evolutie - habitats. Libellenwerkgroep Gomphus ism Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel. 43-48.

Anselin, A. 2006. Le projet d'atlas: récolte et traitement des données. In: Goffart, P., De Knijf, G., Anselin, A. & Tailly, M. (eds). Les Libellules (Odonata) de Belgique: répartition, tendances et habitats. Groupe de Travail Gomphus et du Centre de la Nature, des Forêts et du Bois (MRW-DGRNE), Série "Faune - Flore - Habitats" n° 1, Gembloux. 43-48.

Anselin, A. 2006. Samenvatting. In: De Knijf, G., Anselin, A., Goffart, P. & Tailly, M. (eds). De libellen (Odonata) van België: verspreiding - evolutie - habitats. Libellenwerkgroep Gomphus ism Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel. 299-305.

Anselin, A. 2007. Van goudvissen tot Blauwe glazenmakers. Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 1 (3): 2-3.

Anselin, A. & De Knijf, G. 2006. Algemene resultaten. In: De Knijf, G., Anselin, A., Goffart, P., & Tailly, M. (eds). De libellen (Odonata) van België: verspreiding - evolutie - habitats. Libellenwerkgroep Gomphus ism Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel. 49-62.

Anselin, A. & De Knijf, G. 2006. Résultats globaux. In: Goffart, P., De Knijf, G., Anselin, A. & Tailly, M. (eds). Les Libellules (Odonata) de Belgique: répartition, tendances et habitats. Groupe de Travail Gomphus et du Centre de la Nature, des Forêts et du Bois (MRW-DGRNE), Série "Faune - Flore - Habitats" n° 1, Gembloux. 49-92.

Anselin, A. & Tailly, M. 2006. Bref historique des prospections en Belgique. In: Goffart, P., De Knijf, G., Anselin, A. & Tailly, M. (eds). Les Libellules (Odonata) de Belgique: répartition, tendances et habitats. Groupe de Travail Gomphus et du Centre de la Nature, des Forêts et du Bois (MRW-DGRNE), Série "Faune - Flore - Habitats" n° 1, Gembloux. 33-42.

Anselin, A. & Tailly, M. 2006. Kort historisch overzicht van de libellenfaunistiek in België. In: De Knijf, G., Anselin, A., Goffart, P. & Tailly, M. (eds). De libellen (Odonata) van België: verspreiding - evolutie - habitats. Libellenwerkgroep Gomphus ism Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel. 33-42.

Anselin, A., Tailly, M., Goffart, P. & De Knijf, G. 2006. Conclusies en toekomstperspectieven. In: De Knijf, G., Anselin, A., Goffart, P. & Tailly, M. (eds). De libellen (Odonata) van België: verspreiding - evolutie - habitats. Libellenwerkgroep Gomphus ism Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel. 293-298.

Baltus, H. 2015. Le projet Life Lomme contribue au développement des populations de libellules en Haute-Lesse et Haute-Lomme. Les Naturalistes belges 96: 37-56.

Beckers, G., Hendrix, R. & Verschraegen, T. 2014. De Kempense heidelibel in het vijvercomplex van Midden-Limburg. Positieve effecten van soortgericht beheer. Natuur.focus 13: 162-168.

Beckers, G., Janssen, K. & Verschraegen, T. 2014. Opmars van Gevlekte witsnuitlibel in Limburg. Verkenning van het habitatgebruik en suggesties voor beheer. Natuur.focus 13: 11-21.

Beckers, K., Vermeersch, G., Maes, D., Adriaens, T., De Beer, D., De Knijf, G., Bosmans, R., Hendrickx, F., Jooris, R., Maelfait, J.-P., Van Den Berge, K., Van Keer, K., Van Landuyt, W. & Van Thuyne, G. 2009. Een gericht natuurbeleid voor de prioritair soorten in de provincie Antwerpen. Rapport INBO.R.2009.7. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel i.o. van de Provincie Antwerpen. Dienst Duurzaam Milieu- en Natuurbeleid, Provincie Antwerpen.

Bots, J., Breuker, C. J., Van Kerkhove, A., Van Dongen, S., De Bruyn, L. & Van Gossum, H. 2009. Variation in flight morphology in a female polymorphic damselfly: intraspecific, intrasexual, and seasonal differences. Canadian Journal of Zoology-Revue Canadienne De Zoologie 87: 86-94.

Bots, J., De Bruyn, L., Adriaens, T., Dumont, H., Stoks, R. & Van Gossum, H. 2007. Seasonal and diurnal variation in the proportions of female morphs of the damselfly *Enallagma cyathigerum*. Animal Biology 57: 217-230.

Bots, J., De Bruyn, L., Snijkers, T., Van Den Branden, B. & Van Gossum, H. 2010. Exposure to perfluorooctane sulfonic acid (PFOS) adversely affects the life-cycle of the damselfly *Enallagma cyathigerum*. Environmental Pollution 158: 901-905.

Bots, J., De Bruyn, L., Van Damme, R. & Van Gossum, H. 2008. Effects of phenotypic variation onto body temperature and flight activity in a polymorphic insect. Physiological Entomology 33: 138-144.

Bots, J., De Bruyn, L., Van Dongen, S., Smolders, R. & Van Gossum, H. 2009. Female polymorphism, condition differences, and variation in male harassment and ambient temperature. Biological Journal of the Linnean Society 97: 545-554.

Bots, J., Van Dongen, S., Adriaens, T., Dumont, H. J., Stoks, R. & Van Gossum, H. 2009. Female morphs of a colour polymorphic damselfly differ in developmental instability and fecundity. Animal Biology 59: 41-54.

Bots, J., Van Dongen, S., De Bruyn, L., Van Houtte, N. & Van Gossum, H. 2010. Clutch size and reproductive success

in a female polymorphic insect. *Evolutionary Ecology* 24: 1239-1253.

Calle, P., De Knijf, G., Kurstjens, G. & Peters, B. 2007. De libellenfauna van de Grensmaas. Actuele en historische libellenfauna van de Grensmaas. *Natuurhistorisch Maandblad* 96 (10): 269-277.

Claerebout, S. 2013. Première mention en Belgique de *Forcipomyia (Pterobosca) paludis* (Macfie, 1936), ectoparasite des odonates adultes (Diptera: Ceratopogonidae). *Bulletin de la Société royale belge d'Entomologie* 149: 201-204.

Couvreur, M., Dufrêne, M., Goffart, P., Vandevyvere, X., Etienne, F. & Testaert, D. 2008. Nouvelles estimations des effectifs de l'Agrion de Mercure (Coenagrion mercuriale, Zygoptera - Coenagrionidae) dans la plaine du Biran (commune de Beauraing, Belgique) avec une analyse des principaux facteurs écologiques expliquant son abondance. *Bulletin de la Société royale belge d'Entomologie* 144: 101-115.

Daemen, F., Huysmans, M., Munch, P. & De Knijf, G. 2016. De Sierlijke witsnuitlibel (*Leucorrhinia caudalis*) na 100 jaar terug in Vlaanderen. *Brachytron* 18: 23-29.

De Block, M., Geenen, S., Jordaens, K., Backeljau, T. & Stoks, R. 2005. Spatiotemporal allozyme variation in the damselfly *Lestes viridis* (Odonata: Zygoptera); gene flow among permanent and temporary ponds. *Genetica* 124: 137-144.

De Block, M., Slos, S., Johansson, F. & Stoks, R. 2008. Integrating life history and physiology to understand latitudinal size variation in a damselfly. *Ecography* 31: 115-123.

De Bruyn, L., Anselin, A., Coeck, J., De Knijf, G., Devos, K., Dochy, O., Maes, D., & Vermeersch, G. 2007. Soorten. In: Dumortier, M., De Bruyn, L., Hens, M., Peymen, J., Schneiders, A., Van Daele, T. & Van Reeth, W. red. *Natuurrapport 2007. Toestand van de natuur in Vlaanderen: cijfers voor het beleid*. Mededelingen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek nr 4. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel. 25-37.

De Bruyn, L., De Knijf, G., Maes, D. & Van der Aa, B. 2007. Klimaatverandering. In: Dumortier, M., De Bruyn, L., Hens, M., Peymen, J., Schneiders, A., Van Daele, T. & Van Reeth, W. (red.). *Natuurrapport 2007. Toestand van de natuur in Vlaanderen: cijfers voor het beleid*. Mededelingen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek nr 4. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel. 96-108.

De Knijf, G. 2006. Bibliografie van de Libellenfauna van België. In: De Knijf, G., Anselin, A., Goffart, P. & Tailly, M. (eds). *De libellen (Odonata) van België: verspreiding - evolutie - habitats*. Libellenwerkgroep Gomphus ism Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel. 341-363.

De Knijf, G. 2006. Bibliographie relative à la faune des libellules de Belgique. In: Goffart, P., De Knijf, G., Anselin, A. & Tailly, M. (eds). *Les Libellules (Odonata) de Belgique: répartition, tendances et habitats*. Groupe de Travail Gomphus et du Centre de la Nature, des Forêts et du Bois (MRW-DGRNE), Série "Faune - Flore - Habitats" n° 1, Gembloux. 370-392.

De Knijf, G. 2006. La Liste Rouge des libellules de Flandre. In: Goffart, P., De Knijf, G., Anselin, A. & Tailly, M. (eds). *Les Libellules (Odonata) de Belgique: répartition, tendances et habitats*. Groupe de Travail Gomphus et du Centre de la Nature, des Forêts et du Bois (MRW-DGRNE), Série "Faune - Flore - Habitats" n° 1, Gembloux. 241-257.

De Knijf, G. 2006. Liste systématique des libellules de Belgique. In: Goffart, P., De Knijf, G., Anselin, A. & Tailly, M. (eds). *Les Libellules (Odonata) de Belgique: répartition, tendances et habitats*. Groupe de Travail Gomphus et du

Centre de la Nature, des Forêts et du Bois (MRW-DGRNE), Série "Faune - Flore - Habitats" n° 1, Gembloux. 360-363.

De Knijf, G. 2006. Naamlijst van de Belgische libellen. In: De Knijf, G., Anselin, A., Goffart, P. & Tailly, M. (eds). De libellen (Odonata) van België: verspreiding - evolutie - habitats. Libellenwerkgroep Gomphus ism Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel. 331-334.

De Knijf, G. 2006. Regional guide to dragonflies: Belgium and Luxembourg. In: Dijkstra, K.-D. B. Illustrated by Richard Lewington. Field Guide to the Dragonflies of Britain and Europe. British Wildlife Publishing, Dorset. 41.

De Knijf, G. 2006. De Rode Lijst van de libellen in Vlaanderen. In: De Knijf, G., Anselin, A., Goffart, P. & Tailly, M. (eds). De libellen (Odonata) van België: verspreiding - evolutie - habitats. Libellenwerkgroep Gomphus ism Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel. 241-257.

De Knijf, G. 2007. Côté littérature/ Rubriek literatuur: De Libellen (Odonata) van België: verspreiding-evolutie-habitats. Bulletin de la Société royale belge d'Entomologie 142 (I-IV): 110-112.

De Knijf, G. 2007. Gevlekte witsnuitlibel (*Leucorrhinia pectoralis*). In: Decler, K. red. Europees beschermde natuur in Vlaanderen en het Belgisch deel van de Noordzee. Habitattypen / Dier- en plantensoorten. Mededelingen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek INBO.M.2007.01, Brussel. pp. 371.

De Knijf, G. 2007. Gevraagd "nieuwe waarnemingen en oude...". Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 1 (1): 2-3.

De Knijf, G. 2007. Rivierrombout (*Gomphus flavipes*). In: Decler, K. (red.). Europees beschermde natuur in Vlaanderen en het Belgisch deel van de Noordzee. Habitattypen / Dier- en plantensoorten. Mededelingen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek INBO.M.2007.01, Brussel. pp. 372.

De Knijf, G. 2007. Verslag van de excursie naar het Hageven te Neerpelt op zondag 12 augustus 2007. Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 1 (3): 8-9.

De Knijf, G. 2008. Boekennieuws. Klaas-Douwe Dijkstra, Richard Lewington (illustraties). 2007. Libellen van Europa. Veldgids met alle libellen tussen Noordpool en Sahara. Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 2 (2): 22-23.

De Knijf, G. 2008. Het libellenjaar 2006: een overzicht. Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 2 (1): 9-13.

De Knijf, G. 2008. Verslag van de libellenexcursie van 5 mei 2008 naar de Thièrache (Frankrijk, département du Nord). Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 2 (2): 20.

De Knijf, G. 2009. Libellen. In: Beckers, K., Vermeersch, G., Maes, D., Adriaens, T., De Beer, D., De Knijf, G., Bosmans, R., Hendrickx, F., Jooris, R., Maelfait, J.-P., Van Den Berge, K., Van Keer, K., Van Landuyt, W. & Van Thuyne, G. Een gericht natuurbeleid voor de prioritaire soorten in de provincie Antwerpen. Rapport INBO.R.2009.7. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel i.o. van de Provincie Antwerpen. Dienst Duurzaam Milieu- en Natuurbeleid, Provincie Antwerpen. 75-88.

De Knijf, G. 2009. De Libellenfauna van het Paddenbroek te Kluisbergen. Limoniet 2: 30-38.

De Knijf, G. 2009. Verslag van de combi-excursie NVL-LVV naar het grensoverschrijdend natuurgebied Hageven/De Plateaux te Neerpelt van zondag 23 augustus 2009. Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 3 (2): 14-15.

De Knijf, G. 2009. Verslag van de excursie van 17 mei 2009 naar het Landschap de Liereman te Oud-Turnhout.

Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 3 (2): 11-12.

De Knijf, G. 2009. Waarneming van de Zadellibel (*Anax ephippiger*) in centrum Brussel (België). Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 3 (2): 4-6.

De Knijf, G. 2010. Augustus waarneming van een mannetje Vroege glazenmaker (*Aeshna isoceles*). Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 4 (2): 2-4.

De Knijf, G. 2010. Rencontres odonatologiques 2010: 5-jaarlijkse bijeenkomst van de Société française d'Odonatologie (SFO). Verslag van het Franse Libellencongres. Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 4 (2): 9-11.

De Knijf, G. 2010. Sanchez,A., Perez,J., Jimenez,E. & Tovar,C. 2009. Los Odonatos de Extremadura. Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 4 (2): 14-16.

De Knijf, G. 2010. Verslag 1ste Europees Libellencongres van 2 tot 5 juli 2010 in Vila do Conde (Portugal). Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 4 (2): 7-9.

De Knijf, G. 2010. Zondag 9 mei: het Torfbroek te Kampenhout. Excursieverslag. Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 4 (2): 17.

De Knijf, G. 2011. Hoe zit het nu met de Kempense heidelibel (*Sympetrum depressiusculum*) in België? Opstart van het opvolgen van de populaties van deze Europees bedreigde soort. Libellennieuwsbrief 5 (2): 9-10.

De Knijf, G. 2011. Massale aantallen van de Noordse witsnuitlibel. Libellennieuwsbrief 5 (2): 8.

De Knijf, G. 2011. Verslag van de excursie naar de Weerribben (Noord-Nederland) van 7 mei 2011. Libellennieuwsbrief 5 (2): 13-15.

De Knijf, G. 2012. Boekbespreking: Fotogids Larvenhuidjes van Libellen. Natuur.focus 11: 174.

De Knijf, G. 2012. Book review: Atlas der Libellen / Atlas des libellules. Fauna und Flora in der Grossregion / Faune et Flore dans le Grande Région. Brachytron 15: 74-75.

De Knijf, G. 2012. Verslag van de excursie naar de regio ten zuiden van Boulogne (Frankrijk), van 9 juni 2012. Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 6 (2): 14-16.

De Knijf, G. 2014. Blauwdruk libellen. In: De Knijf, G., Westra, T., Onkelinx, T., Quataert, P. & Pollet, M. red. Monitoring Natura 2000-soorten en overige soorten prioritair voor het Vlaams beleid. Blauwdrukken soortenmonitoring in Vlaanderen. Rapport Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO), INBO.R.2014.2319355. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO), Brussel. 59-78.

De Knijf, G. 2014. Libellen van Europa. Veldgids met alle libellen tussen Noordpool en Sahara. Book review. Natuur.focus 13: 94.

De Knijf, G. & Adriaens, T. 2008. Geleedpotigen -Libellen. In: Adriaens, D, Adriaens, T. & Ameeuw, G. Ontwikkeling van criteria voor de beoordeling van de lokale staat van instandhouding van de habitatrichtlijnsoorten. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2008, Brussel. 72-79.

De Knijf, G., Adriaens, T., Vermeylen, R. & Van der Schoot, P. 2014. Ontdekking van een populatie Rivierrombout (*Gomphus flavipes*) op het Albertkanaal (België), een van de drukst bevaren kanalen van Europa, en een overzicht

van de status in West- en Midden-Europa. *Brachytron* 16: 3-17.

De Knijf, G. & Anselin, A. 2006. Libellen van België in kaart gebracht. *INBO Nieuwsbrief* 9: 4.

De Knijf, G. & Anselin, A. 2007. De verspreiding van libellen in België in kaart gebracht. In: Kuijken, E. Jaarboek 2006. *INBO - het nieuw Vlaams onderzoeks- en kenniscentrum voor natuur en het duurzame beheer en gebruik ervan*. Instituut voor natuur- en bosonderzoek, Brussel. 56-57.

De Knijf, G. & Anselin, A. 2010. When south goes north: Mediterranean dragonflies (Odonata) conquer Flanders (North-Belgium). In: Ott J. (Ed) *Monitoring Climate Change With Dragonflies*. *BioRisk* 5: 141-153.

De Knijf, G., Anselin, A., & Goffart, P. 2006. Soortbespreking. In: De Knijf, G., Anselin, A., Goffart, P. & Tailly, M. (eds). *De libellen (Odonata) van België: verspreiding - evolutie - habitats*. Libellenwerkgroep Gomphus ism Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel. 63-209.

De Knijf, G., Anselin, A., Goffart, P. & Tailly, M. 2007. Some aspects of Odonata distribution in Belgium . In: Levasseur, M. Dommanget G. & Jolivet, S. *Actes des Rencontres odonatologiques Ouest-Européennes 2005*. Société française d'Odonatologie (SFO), Bois-d'Arcy. 73-78.

De Knijf, G., Anselin, A., Goffart, P. & Tailly, M. (eds). 2006. *De libellen (Odonata) van België: verspreiding - evolutie - habitats*. Libellenwerkgroep Gomphus i.s.m. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

De Knijf, G., Anselin, A. & Tailly, M. 2006. Libellen in België. Nieuwe kennis voor een beter beheer van hun leefgebieden. *Natuur.focus* 5 (4): 129-134.

De Knijf, G., Goffart, P. & Anselin, A. 2006. Les habitats. In: Goffart, P., De Knijf, G., Anselin, A. & Tailly, M. (eds). *Les Libellules (Odonata) de Belgique: répartition, tendances et habitats* . Groupe de Travail Gomphus et du Centre de la Nature, des Forêts et du Bois (MRW-DGRNE), Série "Faune - Flore - Habitats" n° 1, Gembloux. 211-240.

De Knijf, G., Goffart, P. & Anselin, A. 2006. Libellenhabitats. In: De Knijf, G., Anselin, A., Goffart, P., & Tailly, M. (eds). *De libellen (Odonata) van België: verspreiding - evolutie - habitats*. Libellenwerkgroep Gomphus ism Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel. 211-240.

De Knijf, G., Maes, D., Onkelinx, T., De Bruyn, L., Piesschaert, F., Pollet, M., Truyens, P., Van Calster, H., Westra, T. & Quataert, P. 2015. *Monitoringsprotocol libellen. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2015 (INBO.R.2015.7886774)*. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

De Knijf, G. & Opdekamp, W. 2012. Europese primeur: populatie Rivierrombout ontdekt langs een kanaal. *Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen* 6 (2): 9-10.

De Knijf, G. & Packet, J. 2014. Ecoprofiel 16. Dieren van voedselarme vennen, vijvers en poelen. In: Van Uytvanck, J. & Goethals, V. (eds). *Handboek voor beheerders. Europese natuurdoelstellingen op het terrein. Deel II. Soorten*. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) en Lannoo Campus, Brussel. 247-261.

De Knijf, G. & Termaat, T. 2010. Statut et distribution de *Sympetrum meridionale* (Selys, 1841) dans le nord ouest de l'Europe, en particulier en Belgique et aux Pays-Bas (Odonata, Anisoptera: Libellulidae). *Martinia. Bulletin des Odonatologues de France* 26: 81-82.

De Knijf, G. & Termaat, T. 2010. De Zuidelijke heidelibel (*Sympetrum meridionale*) in België en Nederland. *Herkenning, verspreiding en status in Noordwest-Europa*. *Brachytron* 13 (1/2): 4-18.

- Dekeukeleire, D. 2010. Waarneming van een mannetje Bosbeekjuffer (*Calopteryx virgo*) aan de Sassegembeek te Opbrakel. Limoniet 3: 70.
- Demarez, L. 2009. Eerste waarneming van eiafzetting bij Zuidelijke keizerlibel (*Anax parthenope*) in Vlaanderen, Het Vinne 30 juli 2008. Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 3 (2): 2-3.
- Desmet, N. 2010. Predatie op Gewone oeverlibel door Hoornaar. Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 4 (2): 6.
- Desmet, N. 2010. Vuurlibellen. Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 4 (2): 16.
- Dierickx, H. 2009. Negen jaar libellen in het Kollintenbos te Zemst (2000-2008). Brakona Jaarboek 2008
- Dufrène, M., Balthus, H., Cors, R., Fichet, V., Moës, P., Warlomont, P., Dierstein, A. & Motte, G. 2011. Bilan du monitoring des libellules dans les sites restaurés par le projet Life "Tourbières" sur le Plateau de Saint-Hubert. Les Naturalistes belges 92: 37-54.
- Dumont, H. 2006. Woord vooraf. In: De Knijf, G., Anselin, A., Goffart, P. & Taily, M. (eds). De libellen (Odonata) van België: verspreiding - evolutie - habitats. Libellenwerkgroep Gomphus ism Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel. 11-13.
- Dumont, H. J. 2011. Odonata from Belgium collected by Jean De Riemaecker in the period 1900-1943. Bulletin de la Société royale belge d'Entomologie 147: 13-15.
- Dumont, H. J., Vanfleteren, J. R., De Jonckheere, J. F. & Weekers, P. H. H. 2005. Phylogenetic relationships, divergence time estimation, and global biogeographic pattern of Calopterygoid damselflies (Odonata, Zygoptera) inferred from ribosomal DNA sequences. Systematic Biologists 54 (3): 347-362.
- Fichet, V. 2007. Compte-rendu des "Rencontres lépidoptérologiques et odonatologiques" (Hainaut, 14, 15 et 16 juillet 2007).
- Fluyt, F. 2008. De libellenfauna van het Vlaams natuurreservaat Grootbroek (Huldenberg). De Boomklever maart: 14-24.
- Fourneau, J. & Lambrechts, J. 2008. Gemeenten adopteren Limburgse soorten. Actieplan Ham: Variabele waterjuffer. Provinciaal Natuurcentrum, Genk.
- Fourneau, J. & Roubben, L. 2010. De Variabele waterjuffer, motor voor ecologisch herstel van poelen en vijvers. LIKONA Jaarboek 2009 19: 47-49.
- Gauquie, B. 2010. Habitats de l'Orthétrum brun (*Orthetrum brunneum*) et de l'Orthétrum bleuissant (*Orthetrum coerulescens*) sur le territoire du Parc naturel des Plaines de l'Escaut et dans le bassin carrier Tournaisien. Les Naturalistes belges 91: 37-53.
- Goffart, P. 2006. La conservation des libellules et la gestion de leurs habitats. In: Goffart, P., De Knijf, G., Anselin, A. & Taily, M. (eds). Les Libellules (Odonata) de Belgique: répartition, tendances et habitats. Groupe de Travail Gomphus et du Centre de la Nature, des Forêts et du Bois (MRW-DGRNE), Série "Faune - Flore - Habitats" n° 1, Gembloux. 293-318.
- Goffart, P. 2006. De Libellenmonitoring in Wallonië. In: De Knijf, G., Anselin, A., Goffart, P. & Taily, M. (eds). De libellen (Odonata) van België: verspreiding - evolutie - habitats. Libellenwerkgroep Gomphus ism Instituut voor

Natuur- en Bosonderzoek, Brussel. 277-292.

Goffart, P. 2006. La Liste Rouge des libellules de Wallonie. In: Goffart, P., De Knijf, G., Anselin, A. & Tailly, M. (eds). Les Libellules (Odonata) de Belgique: répartition, tendances et habitats . Groupe de Travail Gomphus et du Centre de la Nature, des Forêts et du Bois (MRW-DGRNE), Série "Faune - Flore - Habitats" n° 1, Gembloux. 259-276.

Goffart, P. 2006. De Rode Lijst van de libellen in Wallonië. In: De Knijf, G., Anselin, A., Goffart, P. & Tailly, M. (eds). De libellen (Odonata) van België: verspreiding - evolutie - habitats. Libellenwerkgroep Gomphus ism Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel. 259-276.

Goffart, P. 2006. La surveillance des libellules en Wallonie. In: Goffart, P., De Knijf, G., Anselin, A. & Tailly, M. (eds). Les Libellules (Odonata) de Belgique: répartition, tendances et habitats . Groupe de Travail Gomphus et du Centre de la Nature, des Forêts et du Bois (MRW-DGRNE), Série "Faune - Flore - Habitats" n° 1, Gembloux. 277-292.

Goffart, P. 2008. Southern dragonflies expanding in Wallonia (south Belgium): a consequence of global warming? In: Ott, J. (eds). Monitoring and Climate Change.

Goffart, P. 2009. Nouvelles émergence du *Sympetrum méridional* (*Sympetrum meridionale*) en Wallonie. Les Naturalistes belges 90: 55-61.

Goffart, P., Anselin, A., Tailly, M. & De Knijf, G. 2006. Conclusions et perspectives. In: Goffart, P., De Knijf, G., Anselin, A. & Tailly, M. (eds). Les Libellules (Odonata) de Belgique: répartition, tendances et habitats . Groupe de Travail Gomphus et du Centre de la Nature, des Forêts et du Bois (MRW-DGRNE), Série "Faune - Flore - Habitats" n° 1, Gembloux. 319-325.

Goffart, P., De Knijf, G. & Anselin, A. 2006. Les espèces. In: Goffart, P., De Knijf, G., Anselin, A. & Tailly, M. (eds). Les Libellules (Odonata) de Belgique: répartition, tendances et habitats . Groupe de Travail Gomphus et du Centre de la Nature, des Forêts et du Bois (MRW-DGRNE), Série "Faune - Flore - Habitats" n° 1, Gembloux. 63-209.

Goffart, P., De Knijf, G., Anselin, A. & Tailly, M. (eds). 2006 . Les Libellules (Odonata) de Belgique: répartition, tendances et habitats . Groupe de Travail Gomphus et du Centre de la Nature, des Forêts et du Bois (MRW-DGRNE), Série "Faune - Flore - Habitats" n° 1, Gembloux.

Goffart, P., Devillers, S. & Bertrand, S. 2009. Observations récurrentes du Leste verdoyant (*Lestes virens*) dans la région de Spa-Malchamps: une population reproductrice s'y maintient-elle? Les Naturalistes belges 90: 47-54.

Goffart, P., Motte, G. & Vandevyvere, X. 2012. Un afflux exceptionnel de Leucorrhine à gros thorax (*Leucorrhinia pectoralis*) en Wallonie en 2012. Les Naturalistes belges 93: 85-94.

Goossens, P. 2007. Een ongewoon zicht op de secundaire genitaliën van *Sympetrum striolatum*. Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 1 (3): 4.

Herremans, M., De Knijf, G., Hansen, K., Westra, T., Vanreusel, W., Martens, E., Van Gossum, H., Anselin, A., Vermeersch, G. & Pollet, M. 2013. Monitoring van beleidsrelevante soorten in Vlaanderen met inzet van vrijwilligers. eindrapport i.k.v. samenwerkingsovereenkomst 2013 tussen Natuurpunt, INBO en ANB. Natuurpunt, Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek en Agentschap Natuur en Bos, Brussel.

Hämäläinen, M. 2015. Nomenclatorial fossicking - unearthing forgotten Selysian species names of Belgian Odonata . Notulae odonatologicae 8: 197-201.

- Janssen, K. 2010. De Bosbeekjuffer in Maaseik, mascotte voor beheer van bekene. LIKONA Jaarboek 2009 19: 96-98.
- Kever, D., Schott, O. & Goffart, P. 2014. Les odonates des Hautes-Fagnes: effets positifs du récent projet LIFE de restauration des tourbières. Les Naturalistes belges 95: 33-70.
- Lafontaine, R.-M. & de Schaetzen, R. 2009. Que c'est-il passé depuis l'an 2000 pour les libellules méridionales en Wallonie et à Bruxelles? Les Naturalistes belges 90: 33-46.
- Lafontaine, R.-M., Delsinne, T. & Devillers, P. 2013. Evolution des populations de libellules de la région de Bruxelles-capitale - leurs récentes augmentations - importance de la gestion des étangs . Les Naturalistes belges 94: 33-70.
- Lafontaine, R.-M. & Goffart, P. 2006. Lijst van de libellen in het Brussels Gewest . In: De Knijf, G., Anselin, A., Goffart, P. & Taily, M. (eds). De libellen (Odonata) van België: verspreiding - evolutie - habitats. Libellenwerkgroep Gomphus ism Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel. 335-336.
- Lafontaine, R.-M. & Goffart, P. 2006. Liste annotée des libellules de la Région Bruxelles-Capitale. In: Goffart, P., De Knijf, G., Anselin, A. & Taily, M. (eds). Les Libellules (Odonata) de Belgique: répartition, tendances et habitats . Groupe de Travail Gomphus et du Centre de la Nature, des Forêts et du Bois (MRW-DGRNE), Série "Faune - Flore - Habitats" n° 1, Gembloux. 364-365.
- Lambeets, K. & Pellegroms, B. 2008. Populatieschattingen van waterjuffers in het Hannecartbos (Koksijde). Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 2 (1): 2-8.
- Lambrechts, J. 2008. Snelle kolonisatie van een waterplas op het ecoduct Kikbeek (Maasmechelen, Mimbung) door libellen. Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 2 (2): 2-6.
- Lambrechts, J. & De Knijf, G. 2006. Libellen in het Nationaal Park Hoge Kempen. In: Stevens, J. ed. Jaarboek 2005. LIKONA, Limburgse Koepel voor Natuurstudie, Hasselt. 50-57.
- Lambrechts, J. & Guelinckx, R. 2006. De balans na het natuurherstel in Het Vinne te Zoutleeuw (Vlaams-Brabant): in één jaar van 7 naar 27 libellensoorten. Gomphus 20 (2): 3-12.
- Lambrechts, J., Guelinckx, R., Collaerts, P., Van der Wijden, B. & Jacobs, M. 2009. De kracht van natuurherstel in Het Vinne. Resultaten van 4 jaar intensieve faunamonitoring. Brakona Jaarboek 2008 6-35.
- Lewylle, I., Lambrechts, J. & De Knijf, G. 2012. Verslag van de Workshop Kempense heidelibel in Hasselt van 26/08/2012. Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 6 (2): 2-8.
- Loos, G. 2008. Verslag van de excursie van 24 mei 2008 naar het Landschap de Liereman te Oud-Turnhout. Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 2 (2): 18-20.
- Maes, D., Anselin, A., Decler, K., De Knijf, G. & Fichet, V. 2008. Insecten en klimaatwijziging in België. Van de regen in de drup... Natuur.focus 7 (3): 107-111.
- Maingeot, M., Motte, G. & Goffart, P. 2015. Première étude de l'émergence de la Cordulie à corps fin (*Oxygastra curtisii*) le long de l'Ourthe. Les Naturalistes belges 96: 57-83.
- Mayon, N. 2011. Répartition de deux Gomphidae rhéophiles (*Gomphus vulgatissimus* et *Onychogomphus forcipatus*) le long de la Sûre: premiers résultats, tendances et hypothèses. Les Naturalistes belges 92: 55-60.

Mayon, N. & Terweduwe, S. 2012. Différents patterns d'émergence chez deux libellules rhéophiles: effet station ou mécanisme pour limiter la compétition. *Les Naturalistes belges* 93: 45-64.

Motte, G., Vandevyvere, X. & Dufrière, M. 2012. Evolution des populations d'Odonates des mares de Ben-Ahin 20 ans après la création de la réserve naturelle. *Les Naturalistes belges* 93: 65-84.

Opdekamp, W. 2010. Een geslaagd weekend in de Gaume! *Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen* 4 (2): 4-6.

Packet, J., De Knijf, G., & Denys, L. 2014. Ecoprofiel 13. Dieren van vegetatierijke plassen. In: Van Uytvanck, J. & Goethals, V. (eds). *Handboek voor beheerders. Europese natuurdoelstellingen op het terrein. Deel II. Soorten.* Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) en Lannoo Campus, Brussel. 204-217.

Parkinson, D. 2008. Odonates de la Région du Plateau des Tailles: observations récentes d'espèces remarquables. *Les Naturalistes belges* 89: 57-64.

Parkinson, D. 2010. Plateau des Tailles: réponse positive des libellules suite aux travaux de restauration du projet Life. *Les Naturalistes belges* 91: 55-67.

Peeters, L., Anselin, A. & Tailly, M. 2007. Den Diel bedreigd?! *Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen* 1 (3): 10-11.

Percsy, C. & Percsy, N. 2008. La Réserve Naturelle de Gentissart (Villers-la-Ville, Brabant Wallon): colonisation d'une ancienne sablière par les Odonates et autres insectes. *Les Naturalistes belges* 89: 34-56.

Peusens, E. & Lambrechts, J. 2008. Gemeenten adopteren Limburgse soorten. Actieplan Maaseik: Bosbeekjuffer. Provinciaal Natuurcentrum, Genk.

Pluymers, H. 2014. Niemendalletje. *Brachytron* 16: 57-58.

Sas, J. 2009. Zondag 12 juli 2009 in Mol (Buitengoor en de Maat). *Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen* 3 (2): 14.

Sas, J. 2010. Zondag 18 juli: De Wurft, Den Diel en De Maat te Mol. Excursieverslag. *Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen* 4 (2): 18-19.

Schmitt, V. 2010. Inventaire des populations de *Coenagrion mercuriale* (Charpentier, 1840) dans le bassin de la Chiers (Odonata, Zygoptera: Coenagrionidae). *Martinia. Bulletin des Odonatologues de France* 26: 123-130.

Stoks, R. 2006. Biologie et écologie des libellules. In: Goffart, P., De Knijf, G., Anselin, A. & Tailly, M. (eds). *Les Libellules (Odonata) de Belgique: répartition, tendances et habitats*. Groupe de Travail Gomphus et du Centre de la Nature, des Forêts et du Bois (MRW-DGRNE), Série "Faune - Flore - Habitats" n° 1, Gembloux. 23-32.

Stoks, R. 2006. Ecologie en levenswijze van libellen. In: De Knijf, G., Anselin, A., Goffart, P. & Tailly, M. (eds). *De libellen (Odonata) van België: verspreiding - evolutie - habitats*. Libellenwerkgroep Gomphus ism Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel. 23-32.

Stoks, R. 2008. Philip Corbet - een leven vol libellen. *Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen* 2 (1): 19.

Tailly, M. 2006. Brève introduction au monde des libellules. In: Goffart, P., De Knijf, G., Anselin, A. & Tailly, M. (eds). *Les Libellules (Odonata) de Belgique: répartition, tendances et habitats*. Groupe de Travail Gomphus et du Centre

- de la Nature, des Forêts et du Bois (MRW-DGRNE), Série "Faune - Flore - Habitats" n° 1, Gembloux. 15-22.
- Tailly, M. 2006. Een korte inleiding in de wereld van libellen. In: De Knijf, G., Anselin, A., Goffart, P. & Tailly, M. (eds). De libellen (Odonata) van België: verspreiding - evolutie - habitats. Libellenwerkgroep Gomphus ism Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel. 15-22.
- Tailly, M. 2008. Wat doen libellen nu eigenlijk tijdens hun eerste levensdagen? Of, hoe helpt telemetrie ons bij de studie van insecten? Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 2 (1): 20-21.
- Tailly, M. 2009. Verslag van de excursie van zondag 10 mei 2009 naar Noord-Frankrijk (Trélon) - op zoek naar de Tweevlek. Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 3 (2): 13.
- Tailly, M. 2009. Verslag van de excursie van zondag 14 mei 2009 naar De Kraenepoel te Aalter en omgeving. Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 3 (2): 12-13.
- Tailly, M. & Anselin, A. 2008. Limnology meets Odonatology. Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 2 (2): 7-17.
- Tailly, M. & De Knijf, G. 2008. Nederlandse namen voor alle Europese libellensoorten (met Noord-Afrika en West-Turkije). Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 2 (1): 22-25.
- Tailly, M., De Knijf, G. & Anselin, A. 2007. Té westelijk gelegen, maar misschien wel zuidelijk genoeg! Libellen in West-Vlaanderen, een stand van zaken. Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 1 (2): 2-3.
- Tailly, M., Van der Schoot, P. & Wallays, H. 2007. Verslag van de excursie van 1 juli 2007 naar Mol-Postel. Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 1 (3): 5-6.
- Ting, J. J., Bots, J., Jvostov, F. P., Van Gossum, H. & Sherratt, T. N. 2009. Effects of extreme variation in female morph frequencies on the mating behaviour of male damselflies. Behavioral Ecology and Sociobiology 64: 225-236.
- Trockur, B., Boudot, J.-P., Fichet, V., Goffart, P., Ott, J. & Proess, R. 2011. Atlas der Libellen / Atlas des libellules (Insecta, Odonata); Fauna und Flora in der Grossregion / Faune et Flore dans le Grande Région . Zentrum für Biodokumentation des Saarlandes, Landsweiler-Reden.
- Van de Meutter, F. 2010. Kolonisatiegeschiedenis en habitatvoorkeur van de Vuurlibel (*Crocothemis erythraea*) in De Maten (Genk, België): patronen van larven en adulten. Brachytron 13 : 32-40.
- Van de Meutter, F. & Fluyt, F. 2006. De vijverlibellen van de Dijlevallei. Boomklever 34: 30-35.
- Van Den Broeck, M. 2011. De interactie tussen predator en prooi in een opwarmend klimaat: een ongelijke strijd? Ongepubliceerde mastersverhandeling. Katholieke Universiteit Leuven, Leuven.
- Van der Schoot, P. 2007. Verslag van de excursie van 28 juli 2007 naar het Vinne te Zoutleeuw. Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 1 (3): 7-8.
- Van Der Schoot, P. 2010. Zondag 25 april: de Kalmthoutse Heide. Excursieverslag. Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 4 (2): 17.
- Van der Schoot, P. 2011. Excursieverslag. Zondag 13 juni 2010: Vallei van de Ziepbeek. Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 5: 12-13.
- Van der Schoot, P. 2011. Excursieverslag. Zondag 15 mei 2010: de Saleghemse krekens. Nieuwsbrief

Libellenvereniging Vlaanderen 5: 11.

Van Gossum, H., Bots, J., Snijkers, T., Meyer, J., Van Wassenbergh, S., De Coen, W. & De Bruyn, L. 2009. Behaviour of damselfly larvae (*Enallagma cyathigerum*) (Insecta, Odonata) after long-term exposure to PFOS. *Environmental Pollution* 157: 1332-1336.

Van Gossum, H., Bots, J., Van Heusden, J., Hammers, M., Huyghe, K. & Morehouse, N. I. 2011. Reflectance spectra and mating patterns support intraspecific mimicry in the colour polymorphic damselfly *Ischnura elegans*. *Evolutionary Ecology* 25: 139-154.

Van Passel, B. 2009. Libellen in het noorden van het Waasland, 2008. Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 3 (1): 8-10.

Van Schandevyl, D. 2009. Libellen in de Wellemeersen (Odonata). Een gedocumenteerd verslag over een libellenobservatie in de periode van 1996 tot en met 2007, in een natuureservaat langs de Dender (België-Oost-Vlaanderen). Eigen uitgave, Denderleeuw.

Van Schandevyl, D. 2012. Henri Dumont achterna - Een verslag over libellenobservaties van 1996-2007 in een natuureservaat langs de Dender (België - Oost-Vlaanderen). *Brachytron* 15: 43-52.

Van Schandevyl, D. & Vercruyssen, W. 2015. Gevelekte glanslibel (*Somatochlora flavomaculata*) zoekt nieuwe voortplantingsgebieden. *Brachytron* 17: 100-106.

Vanderhaeghe, F. 2011. Tangpantserjuffer (*Lestes dryas*) in het westen van Vlaams-Brabant. Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 5: 2-3.

Vantieghem, P., De Groote, D. & Dewolf, D. 2011. Herontdekking van *Leucorrhinia caudalis* (Charpentier, 1840) in België na een eeuw afwezigheid. *Libellennieuwsbrief* 5 (2): 2-3.

Veraghtert, W. & Vogels, B. 2007. De zuidelijke heidelibel (*Sympetrum meridionale*) in Bospolder te Ekeren. *ANTenne* 1 (1): 8-9.

Vercoutere, B., Creemers, B. & Hens, M. 2008. Verspreidingsatlas van enkele ongewervelden in het Dijleland, met nadruk op priode 2004-2006. Dagvlinders, Sprinkhanen, Libellen & Lieveheerbeestjes. Natuurstudiegroep Dijleland ism Vlaams Vlinderwerkgroep, Saltabel, Libellenvereniging Vlaanderen & Coccinula, Leuven.

Vercruyssen, W., Feys, S. & Provoost, S. 2009. Twee jaar PINK-libellen, inventarisatie van poelen aan de kust. Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 3 (1): 2-7.

Vermeersch, G., Beckers, K., Maes, D., Adriaens, T., De Beer, D., De Knijf, G., Hendrickx, F., Jooris, R., Maelfait, J. P., Van Den Berghe, K., Van Keer, K., Van Landuyt, W., Van Thuyne, G. & Verbeylen, G. 2009. Een gericht natuurbeleid voor de prioritaire soorten in de provincie Antwerpen. *ANTenne* 3: 14-20.

Versigghel, J. 2006. Libellen in onze regio - Deel 1. *Natuurhistorisch tijdschrift Natuurpunt Meetjesland* 5 (2): 12-20.

Versigghel, J. 2009. Ontdekking van een populatie Tangpantserjuffer (*Lestes dryas*) op de grens tussen West- en Oost-Vlaanderen. Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 3 (2): 7-10.

Warreyn, G. 2009. Verslag van de excursie van 3 augustus 2008 aan de Westkust. Nieuwsbrief Libellenvereniging Vlaanderen 3 (1): 11-12.

